

"ישיבישע בלאט"

"לאמדעס" ב"דף היומ" בשו"ת ונ"מ"

השאלות

דף יג.

א. השוחט בשבת וביוה"כ וכו', וקשה אי מחלל שבת בפרהסיא הא הוי מומר לכל התורה ושחיטתו פסולה?

ב. שחיטתו כשירה, ויל"ע מה הידוש בזה, ובמיוחד למסקנת הגמ' ששחט בשוגג?

ג. בהמה לר"י ביו"ט היכי שחטינן, וקשה אולי באמת אסור לשחוט אם לא זימן מערב יו"ט?

ד. עשרה מעשר ראשון, וקשה הא הפריש כבר שני לוקין לתרומה גדולה, והיה צריך לפחות חומש הלוג מהעשרה?

ה. רבי יהודה ורבי יוסי ורבי שמעון אוסרין, דאין ברירה, ויל"ע האם לדעתם לא חלה הפרשו כלל, או שחל רק כיון שא"א לברר נשאר הכל מעורב?

ו. באחרונים הקשו למה לא נחלק בדעת ר"י בין דאורייתא דאין ברירה לדרבנן שיש?

ע"ב

א. התם כדקתני טעמא וכו', שמא יבקע הנוד, וקשה דא"כ יאמר שני לוגין בתוכו תרומה, ומה ששותה עכשיו מוברר שהוא חולין, וגם אם יבקע הנוד כבר הפריש?

ב. מזרח ומערב נמי אין ברירה, וקשה הא הוי תנאי ולא ברירה?

"מראי מקומות"

תוד"ה ונסבין, הקשו איך תהיה מותרת באכילה, הלא אסור למולחה בשבת, עי' תי', ועי' פליתי עה' א' שהקשה דנוקמי בבני מעיים שאין בהם דם עי' לקמן קיב, ועי' תי' ובחתי"ס תי' דדבוק בהם שומן הכנתא שיש להסירו ואסור משום בורר, ובעצם איסור המליחה בשבת אי משום מעבד "א דאין מעבד באוכלין, ובמנחת חינוך לב' ה' ה' כתב דהוא משום מפרק שהוא תולדה דדש, ועי' יהודה יעלה או"ח סה'.

תוד"ה א, הקשו דתיפול דהוי מוקצה מחמת איסור, עי' מש"ת בשם ה"ר יוסף, וברמב"ן טו. תי' דבמתה מאיליה אין חסרון במה שבחיה לא היתה אוכל, ובשם ר"ת הביא דכשיש לו חולה בתוך ביתו אין איסור, ועי' ברעק"א לקמן טו.

תוד"ה מחתיקין, נתקשו דגם לר"ש הא בעינן יושב ומצפה, ותי' דיש לו חש"ו בביתו שעלולים לשחוט, ועי' באור הגר"א או"ח שכד' ז', ובאור שמח יו"ט ב' ג' באר דדבר שרק מחמת איסור שבת א"א לאוכלו אבל בחול עומד לאכילה אין צריך יושב ומצפה.

הלוקח יין מבין הכותים, עי' רמב"ן ורשב"א מה גדרן של כותים לתנאים דהכא אי גרי אמת או גרי אריות ועי' תוס' יומא נו. וסוכה כג:

ע"ב

כל הכלים הניטלין בשבת שבריהם ניטלין, ומה שהוצרך להקדמה זו, עי' טמ"ק, ועי' פרמ"ג משב"ז שח' יד-טז, ועי"ש מג"א יט', וברעק"א, ונ"מ לכלי שמוקצה מחמת חסרון כיס שנשבר מה דינו, ועי"ש מג"א וטז' שנחלקו בדעת ת"ק אי סובר דנולד מותר או שאין זה נולד.

כיון דלא איתכן מאתמול אסורה, וקשה הא כלי לא היה ראוי מער"ש לכיסוי משא"כ בהמה שהיתה עומדת לאכילת אדם, עי' רשב"א וראב"ד בשיטמ"ק, ועי' ברשב"א למה אחר שחילק בין כלי לבהמה צריך להגיע לסברא אוכלא דאיפרת לר"י.

תוד"ה מודה, עי' בעה"מ רמב"ן ובשיטמ"ק מה שתי'

תוד"ה אימר, עי' שיטמ"ק מה שחילק בין מוקצה מחמת איסור למוקצה מחמת מיאוס

התשובות

ע"א

א. כן הקשו התוס', ותי' דהיה בצינעא או שלא נעשה מומר רק אחר כמה פעמים, ועי' בר"ן שתי' דרך בסוף שחיטתו נעשה מומר, ובפיה"מ לרמב"ם דחה תי' זה עי"ש, ומבואר בדבריהם שנחלקו מתי נעשה מומר אי בתחילת שחיטתו כשחבל בבהמה או רק בסוף כשהשלים השחיטה, ועי' חי' רעק"א יו"ד ב' ה'.

ב. בבכור שור תי' דהיה ס"ד ששחיטה בזמן הפסול לשחיטה פסולה מקרא, עי"ש, ובצל"ח כתב דס"ד דיפסל משום כל מאן דאמר רחמנא לא תעביד אי עביד לא מהני, והא דבאמת ליכא חסרון זה עי' ש"ך חו"מ רמ' ב' כלל גדול באי עביד לא מהני דרך אם המעשה בעצמו איסור ולא יכול להיות היתר אמרינן הכי, וכמו תמורה וכדו' משא"כ שחיטה אי שוחט בחול ליכא כלל איסור, ובנתיבות שם ביאר בכונתו כדברי המהר"ט והמהריט"ץ דכל אי עביד לא מהני אמרינן רק בדבר שע"י זה יתבטל האיסור, משא"כ הכא, ושורש הענין אחד דהאיסור לא המעשה אלא הזמן, ועי' שער המלך גירושין ג' יט', ורעק"א מהדו"ק קכט', ובקובץ הערות עד' ג' ביאר לפי היסוד דלעיל שרק שהאדם מחיל את החלות' וכמו בקנינים אמרינן אי עביד ל"מ, משא"כ בשחיטה שהמעשה של השחיטה הוא מחיל את ההיתר על הבהמה.

ג. כן הקשה הרשב"א ותי' דתנן משקין ושוחטין את הבייתיות ומשנה זו ע"כ כר"י דלר"ש מותר לשחוט אף את המדבריות, ובשיטמ"ק כתב דהקושיא גם על בהמה שזימנה שאסה לר"י עד שיוולד בה המצב החדש, עי"ש ועוד פי' דהקושיא ממשנתינו עי"ש.

ד. בתוס' כתבו שהוא לאו דווקא, ובסוכה כג: כתבו דאולי היה בתחילה מאה ושנים לוגים ולא דייק, ועי' רש"י מעילה כב, וברמב"ן כאן והתוס' ביומא חסוכה כתבו דאולי הפרשת התרומה היא רק מחמת הספק ולכן אינו פוחת בחשבון המעשר, רק דנו שא"כ גם במעשר שני לא היה צריך להפחית את המע"ר, ועי"ש עוד.

ה. לתוס' בעירובין וגטין אין בכלל חלות והוכיחו כן מהמניח עירובו וכו', וברש"י כאן ובגיטין נקט דחל רק נשאר הכל בתערובתו, ועי' רעק"א עירובין לח. מה שהקשה על שיטת רש"י, עי' קה"י כאן ס"י ח' וחזו"א דמאי ט' י' שתייצו דברי רש"י, ועי' מהר"י קורקוס על הרמב"ם מעשר שני ד' טו', וביאור דבריו בקה"י גיטין יט' ב'.

ו. עי' מלא הרועים, ובראש יוסף חשבן את השיטות בסוגיא כאן אם הלוקח יין וכו' הוא איסור דאורייתא או דרבנן, ועי' לב אריה ובאר יצחק.

ע"ב

א. כן הקשה הקצה"ח סא' ג', ותי' דאין מועיל הפרשה כזאת כיון שבשעת הפרשה אין שיירה המותרים ניכרים, עי"ש.

ב. עי' רש"י גיטין כה: שחילק דתנאי הוא רק בתולה בדבר שבידו לקיימו, עי"ש, וברמב"ן ביאר דגם במה שאינו בידו הוי תנאי רק כאן שתולה לב' צדדים צריך להגיע לדין ברירה, ועי' רעק"א עירובין לו: מה שהניח בצ"ע ובחזו"א דמאי טז' ד' תי' דבריו, ועי' חכמת שלמה או"ח תיג' א', וביש"ש ב"ק פ"ה לב' מחלק בין דבר שעתיד להתברר למה שלא בטוח שיתברר, ובבאור התי' וכבר בא חכם, עי' רש"י כאן ותוס' בביצה לח..

לע"נ הג"ר חיים בן-ציון בה"ג רבי משה זצ"ל נלב"ע טו' כסלו תשנח'

ל"ישיבישע בלאט" מהדורה מתוקנת ומורחבת, או לקבלת הדף מידי יום שלח בקשה ל-

7652935@gmail.com ואנו נשלח לכם בל"ג מידי יום.